

Genel Bilgiler

Dersin Amacı

Öğrencilere Türkmen Türkçesinin ses bilgisini öğretmek, Türkçenin farklı lehçeleri ile Türkmen Türkçesini karşılaştırma becerisi kazandırmak.

Dersin İçeriği

Türkçenin tarihî seyri içinde Türkmen Türkçesinin yeri, Türkmen Türkçesinin ses özelliklerinin incelenmesi

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

1 ERCİLASUN, A. B. (2007). Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Grameri, Ankara: Akçağ Yayınları 2 ERCİLASUN, A. B, vd. (1991). Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü, Ankara: KB Yayınları. 3 YILDIRIM, H. (2020). Türkmen Türkçesi Grameri. Ankara: TDK Yay. 4 Türk Dünyası El Kitabı, Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları 5 Türkmen Türkçesinden çağdaş metin örnekleri (gazeteler, dergiler, CD ses kayıtları, filmler, internetten günlük yazılı haber metinleri)

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Anlatma Yöntemi, Uygulama, İnceleme, Soru-cevap yöntemi

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Akademik makalelerden yararlanılabilir.

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Yardımcı öğretim elemanı bulunmamaktadır.

Dersin Verilişi

yüz yüze

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Bayrakdarlar

Program Çıktısı

1. Öğrenciler Türkçenin çağdaş lehçelerinin sınıflandırılmasında kullanılan ölçütleri öğrenebilir.
2. Türkmen Türkçesinin oluşumunu, gelişme evrelerini ve kullanıldığı coğrafi alanı açıklayabilir.
3. Türkmen Türkçesi ile Türkiye Türkçesi arasındaki temel fonetik farkları açıklayabilir.
4. Türkmen edebiyatının Kiril alfabesi ile yazılmış manzum ve mensur eserlerini okuyup anlayabilir.

Hazırlık	Öğretim		
Sıra Bilgileri	Laboratuvar	Metodları	Teorik
			Uygulama
1	Anlatma Yöntemi, Tartışma	Türkmenler,Türkmenistan'ın coğrafi konumu, devlet yapısı, nüfusu, etnik yapısı, Türkmenlerin sayısı ve yaşadığı bölgeler, Türkmenlerin tarih sahnesine çıkışı, Türkmenistan adının anlamı	
2	Anlatma Yöntemi, Tartışma	Türkmen Türkçesi, Türkmenlerin kullandıkları alfabeler.	
3	Anlatma Yöntemi, Soru-cevap yöntemi	Türkmen Türkçesi alfabesi ve imlâ	
4	Anlatma Yöntemi	Ses Bilgisi, Ünlülerle ilgili bazı bilgiler.	
5	Anlatma Yöntemi,	Ünsüzlerle ilgili özellikler.	
6	Anlatma Yöntemi, Uygulama ve İnceleme	Ses olayları	
7	Anlatma Yöntemi, Uygulama ve İnceleme	Ses olayları	
9	Anlatma Yöntemi, Uygulama ve İnceleme	Ses Uyumları, Ünlü Uyumları. Ünlü değişimleri	
10	Anlatma Yöntemi, Uygulama ve İnceleme	Ünlü yuvarlaklaşması, ünlü daralması, ünlü genişlemesi;	
11	Anlatma Yöntemi, Uygulama ve İnceleme Anlatma Yöntemi, Uygulama ve İnceleme	Ünlü düşmesi, ünlü türemesi. Ünsüz uyumu, Ünsüz değişimleri; tonlulaşma, süreklileşme	
13	Anlatma Yöntemi, Uygulama ve İnceleme	Tonsuzluk, süreksizlik; akıcı ünsüzler arasındaki değişimler.	
14	Anlatma Yöntemi, Uygulama ve İnceleme	Ünsüz benzeşmesi, Ünsüz aykırılışması, göçüşme	
15	Anlatma Yöntemi, Uygulama ve İnceleme	Ünsüz düşmesi, ünsüz türemesi.	

İş Yükleri

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Vize	1	1,00
Final	1	1,00
Ara Sınav Hazırlık	4	3,00
Final Sınavı Hazırlık	5	3,00
Teorik Ders Anlatım	14	3,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	14	1,00
Ders Sonrası Bireysel Çalışma	14	2,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Final	60,00
Vize	40,00

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16	P.Ç. 17	P.Ç. 18	P.Ç. 19	P.Ç. 20	P.Ç. 21	P.Ç. 22
Ö.Ç. 1	5	5	5				5		4													
Ö.Ç. 2	5	5	5				5		4													
Ö.Ç. 3	5	5	5				5		4													
Ö.Ç. 4	5	5	5				5		4													

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Türklük bilimi kavramını tanımlayabilir, özelliklerini ve tarihî gelişimini açıklayabilir.
- P.Ç. 2 :** Türk dünyası kavramının tarihî gelişimi ve coğrafi sınırlarını bilir, Türk dünyasını oluşturan toplulukların tarihleri, günümüzdeki durumları ve bunların sosyo-kültürel ilişkileri hakkında bilgi sahibi olur.
- P.Ç. 3 :** Dil kavramını her yönüyle bilir, dilin incelenme yöntem ve disiplinlerini (dil bilimi, dil bilgisi, filoloji) tanıır ve çağdaş dil bilimi verileriyle Türk dilini inceleyebilir.
- P.Ç. 4 :** Çağdaş Türk dünyasının, yönere göre güneybatı, güneydoğu, kuzeybatı ve kuzeydoğu şeklinde sınıflandırılan lehçe gruplarını ve edebiyatlarını tanıır ve bu grupların dil ve edebiyat açısından ayırt edici özelliklerini bilir.
- P.Ç. 5 :** Türk dili tarihini, ilk yazılı belgelerden çağdaş Türk lehçelerinin ortaya çıkışına ve günümüzdeki durumuna kadar olan dönemlerini kronolojik olarak ve eserleriyle birlikte bilir.
- P.Ç. 6 :** Tarihî Türk lehçelerinde farklı alfabelerle (Köktürk, Uygur, Arap vd.) yazılmış metinleri okuyabilir, açıklayabilir ve dil yönünden inceleyebilir.
- P.Ç. 7 :** Çağdaş Türk lehçelerinde farklı alfabelerle (Latin, Kiril, Arap vd.) yazılmış metinleri okuyabilir, açıklayabilir ve dil yönünden inceleyebilir.
- P.Ç. 8 :** Çağdaş Türk lehçelerinin ağızları hakkında bilgi sahibi olur, bu ağızlardan derlenen veya bu ağızlarla yazılan metinleri okuyabilir, açıklayabilir ve dil yönünden inceleyebilir.
- P.Ç. 9 :** Çağdaş Türk lehçeleri arasında aktarma yapabilir.
- P.Ç. 10 :** Çağdaş Türk lehçeleri ve edebiyatlarının tarihî dönemlerine ait eserleri ve yazarları bilir, bu metinleri inceler, yorumlar ve karşılaştırarak tartışabilir.
- P.Ç. 11 :** Çağdaş Türk edebiyatlarına ait eserleri ve yazarları bilir, bu metinleri inceler, yorumlar ve karşılaştırarak tartışabilir.
- P.Ç. 12 :** Türk boylarının sahip olduğu kültürel değerler ve halk edebiyatı ürünleri ile ilgili konularda gerekli bilgi, birikim ve duyarlılığa sahip olur.
- P.Ç. 13 :** Alanıyla ilgili gelişmeleri izler, problemleri tespit eder, bu problemlerin çözümüne yönelik gerekli verileri toplar, bu verilere göre sonuçları yorumlar ve gerektiğinde yaptığı çalışmaları ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla paylaşarak meslekî konulara katkıda bulunur.
- P.Ç. 14 :** Alanıyla ilgili edindiği kuramsal ve uygulamalı bilgileri yaşam boyunca; eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır, çözümler ve uygular.
- P.Ç. 15 :** İlgili alanında veya toplumun diğer kesimleriyle sözlü ve yazılı iletişim olanaklarını kullanarak profesyonel düzeyde iletişim kurabilir ve böylece sahip olduğu bilimsel bilgiyi açık ve yetkin biçimde aktarabilir.
- P.Ç. 16 :** Disiplinler arası takım çalışması yapar.
- P.Ç. 17 :** Sahada derleme, gözlem ve anket çalışmaları yapar.
- P.Ç. 18 :** Beşeri bilimler alanında sosyal, kültürel hakların evrenselliğini destekler, sosyal adalet bilinci kazanır, tarihî ve kültürel mirasa sahip çıkar.
- P.Ç. 19 :** Kalite yönetim ve süreçlerine uygun davranır ve katılır.
- P.Ç. 20 :** Sanat ve spor konularına ilişkin bireysel yeteneklerini geliştirir.
- P.Ç. 21 :** Bilgisayar yazılımlarını ve iletişim teknolojilerini alanının gerektirdiği düzeyde kullanır.
- P.Ç. 22 :** Bir veya birden fazla yabancı dil kullanarak alana ait konularda meslektaşlarıyla iletişim kurabilir.
- Ö.Ç. 1 :** Öğrenciler Türkçenin çağdaş lehçelerinin sınıflandırılmasında kullanılan ölçütleri öğrenebilir.
- Ö.Ç. 2 :** Türkmen Türkçesinin oluşumunu, gelişme evrelerini ve kullanıldığı coğrafi alanı açıklayabilir.

Ö.Ç. 3 : Türkmen Türkçesi ile Türkiye Türkçesi arasındaki temel fonetik farkları açıklayabilir.

Ö.Ç. 4 : Türkmen edebiyatının Kiril alfabesi ile yazılmış manzum ve mensur eserlerini okuyup anlayabilir.